

Produktionssystem maa den føre til Produktionsmidlernes Overtagelse af selve det arbejdende Folk, men saaledes, at de enkelte arbejdende Medlemmer i dette Folk faar det fulde Udbytte af deres eget Arbejde og faar den fuldeste Frihed til at anvende det, som de vil. Socialisme er ikke det samme som Kommunisme, tværtimod. Her hævder vi Friheden fuldt ud, paa dette Omraade, som paa alle aandelige Omraader, friere og stærkere, end noget af de andre eksisterende Partier i Virkeligheden vover det. Vi har en Frihedsopfattelse og en Frihedsbegejstring, som de slet ikke drømmer om i de andre Partier, som i Virkeligheden overgaar alt, hvad de selv i deres mest fremskuende Drømme kan tænke sig; en Frihedsopfattelse og en Frihedsbegejstring, der hænger sammen netop med de Grundsaetninger, som jeg her har peget paa, og som allerede kom til Orde i Menneskerettighedernes Erklæring for halvandet hundrede Aar siden, og som vi i Virkeligheden vil føre ud i Livet gennem den sociale Omformning, vi arbejder for.

Af de andre kulturelle og sociale Paragraffer skal jeg nævne den om Adel, Titel og Rang, hvor den gældende Grundlov kun siger, at de Forrettigheder, der knytter sig til Adel, Titel og Rang, skal afskaffes, men hvor vi foreslaar selve Adelen, Titelen og Rangens afskaffet sammen med Ordensdekorationer. Naar Monarkiet falder, maa naturligvis ogsaa al den tomme Flitterstads med al den tarvelige Forfængelighed, med alt det Misbrug, som er fulgt dermed, forsvinde. Jeg haaber endda, det kunde forsvinde før; vi har gjort os mange Anstregelser derfor, og vi har for Resten ogsaa faaet Tilslutning fra andre Partier; jeg tror, der en Gang var en enstemmig Beslutning her i Folketinget om, at man skulde se at komme den Vej, i hvert Fald med Hensyn til Titel og Rang. Men naar det kom til Stykket, er det aldrig blevet til noget; der har været visse Kræfter, der har modsat sig det og modarbejdet det, og der har ikke været tilstrækkelig Iver og Interesse. Jeg anerkender i høj Grad, hvad den radikale Regering i de omtrent 7 Aar, den sad, dog har udrettet paa dette Omraade i Retning af passende Maadehold, i Retning af Formindskelse, men nu risikerer vi jo, at efter denne Opdæmning i 7 Aar findes der i visse Samfundskredse en saadan Appetit, en saadan oppemt og opstemt Appetit, at Ordensgalskaben nu, da Skrankerne er nedbrudte og vi har faaet den anden Regering, svømmer over alle Bredder. Jeg haaber, og vil indstændigt ønske Regeringen til Lykke

med, om den kunde fortsætte i det Spor, den radikale Regering indtog med det Maadehold, med den Forsigtighed, med den Indskrænkning overalt, hvor det var muligt, men vi har jo ikke Spor af Sikkerhed derfor. Jeg tror tværtimod, det vil gaa anderledes. Sporene skræmmer fra de gamle Venstregeringer; Sporene fra Albertitiden, da Ordensvæsenet blev misbrugt, som det aldrig ellers er blevet misbrugt i Danmark, ikke en Gang under Estrup. Det er desværre Partiet Venstres Tradition paa dette Omraade. Jeg vil ønske den højtærede Statsminister til Lykke med, om han kunde undgaa at følge disse Spor; men blot der ikke kommer saa mange Krav og Fordringer — naturligvis ikke i de første Maaned, Regeringen sidder; men hvis den skulde faa Lov at sidde noget længere —, at den ikke kan holde igen. Vi foreslaar nu en Gang for alle at afskaffe alt, hvad der hedder Adel, Titler og Rang og Ordensdekorationer. Jeg tror kun, det vil bidrage til, at den virkelig borgerlige Udmærkelse vil blive paaskønnet i saa meget højere Grad. Den kunde godt fremhæves, den kunde godt paaskønnes, fordi man afskaffede al denne tomme Flitterstads, som er blevet mere og mere misbrugt og maa misbruges, saaledes som det nu en Gang er formet, ogsaa da det for en væsentlig Del ligger i en enkelt Mands Haand, det vil sige i deres Haand, som forstaar at krybe bedst og smigre bedst og ad lønlige Veje skaffe sig Indflydelse og uansvarlig Indflydelse.

Der var jo i Grundloven af 1849 nogle Løfteparagraffer, som Flertallet lader bestaa, men som det i denne Vinter har været stærkt paa Tale at ændre eller afskaffe, fordi de i Virkeligheden er opfyldte. Det er Paragraffen om Len og Stamhuse og Paragraffen om Retsplejen. Vi har ment, at hvor der var gennemført en fuld Opfyldelse, kunde vi meget vel lade disse Paragraffer forsvinde. Dog har vi med Hensyn til Retsplejen fundet det rigtigst at fastholde, at Adskillelsen af Retsplejen og Forvaltningen skal ogsaa for alle kommende Tider oprettholdes; saa længe da denne Grundlov bestaar. Hvad Len og Stamhuse angaar, beholder vi Paragraffen, men ændrer den noget. I den gamle Grundlov hed det, at Len og Stamhuse skal overgaa til fri Ejendom, hvad vi i og for sig ikke har noget imod, ret forstaet og demokratisk og socialistisk fortolket, saaledes som vi har Ret til at fortolke det; men misforstaet og misfortolket som det er blevet, foreslaar vi for en Tydeligheds Skyld i Stedet for Overgang til fri Ejendom at sige simpelt hen,